

Osasun Eskualde Oinarritzkoa

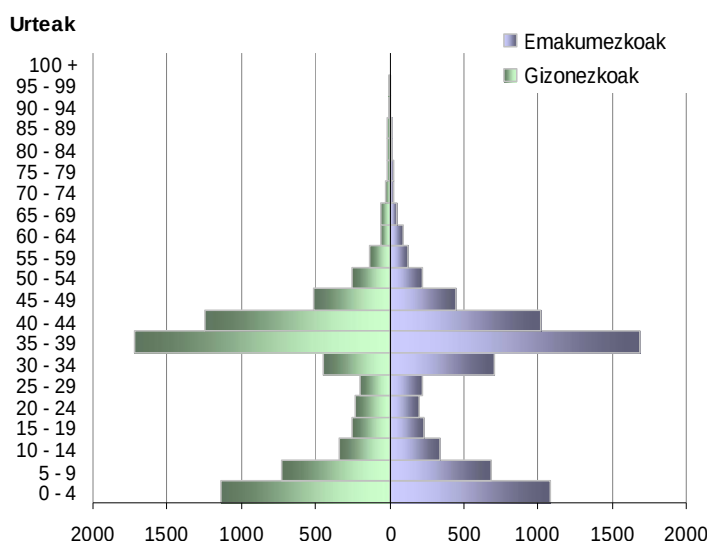
Sarriguren

Observatorio de Salud Comunitaria de Navarra
Nafarroako Osasun Komunitarioaren Behatokia

Fuente: SITNA-ISPLN

1. Argibide orokorrak

Biztanleria (2016):	14.615 biztanle
Zabalera:	16,12 km ²
Nafarroa2000ko zer eskualdetakoa:	Iruña (ikus mapa)
Udalerriak:	Eguesibar (bakarrik: Ardaitz, Badostain, Sarriguren), Erripagaina

2. Komunitatea eta osasuna

Sarrigurengo eskualde oinarritzko biztanleriaren piramidea bakana da, 35 urtetik 45era bitarteko aita-amek eta 10 urtetik beheitiko seme-alabek osatua baitago, nagusiki. Berrikitako hazkunde urbanistiko berriak ekarritako jendegune berrien ondoriozkoa da delako berezitasuna, eta horren eraginez Sarriguren bilakatuko da, Nafarroa osoan, jaiotza tasa handiena duen eskualdea (%27,0) eta zahartzaroko mendekotasun indize txikiena duena (%2,7). Nafarroako txikiena da, berriz, bakarrik bizi diren 80 urte edo gehiagoko pertsonen etheen portzentajea (%10,3 gizonezkoetan eta %15,8 emakumezkoetan).

Sarrigurengo dago emaitza hoberenak agertzen dituzten Nafarroako eskualde oinarritzkoen %25en artean haurren obesitatearen prebalentziari dagokionez (%2,7) eta 6 hilabetetan amagandik edoskitzen duten haurrei dagokionez (%67,8).

Kontrara, emaitza okerrean agertzen dituzten eskualde oinarritzkoen %25en artean dago urteko kontrol erregistratua duten diabetiko eta hipertentsiodunen portzentajeari dagokionez (%58,5 eta %51,5, hurrenez hurren), gizonezkoen antsiolitiko eta antidepresiboen kontsumoari dagokionez (%10,7) eta gizonezko nahiz emakumezkoen bizi itxaropenari dagokionez (78,9 eta 83,6 urte, hurrenez hurren), izanik azken hori Nafarroako apalena. Diabetesa diagnostikatua duten pertsonen prebalentziak bat egiten du Nafarroako batez bestekoarekin (%7,1).

Nafarroa2000 zonifikazioan Sarrigurengo eskualde oinarritzkoa Iruñeko eskualdean dagoenez, aurrekoek gain, ondoko orrialdeko irudian agertzen dira Iruñeari dagozkion adierazleak, bizimoduei, enpleguari eta ikasketa mailari buruzko inkestetatik aterak. Horien arabera, eskualdeko gazteen %39,1ek diote alkohol kontsumo intentsiboak egiten dituztela (*binge drinking*) eta %20,8k kontsumitzen dute tabakoa egunero.

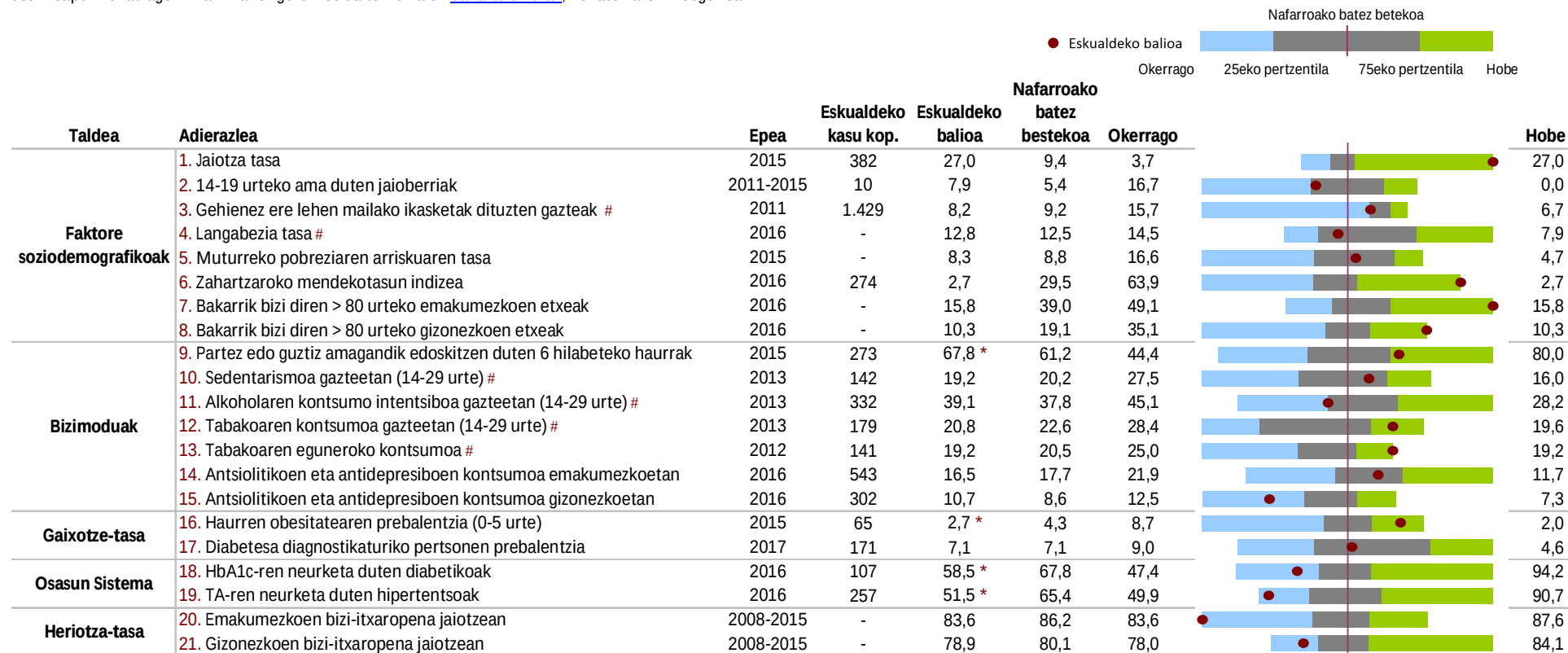
3. Osasunerako baliabideak

Komunitatean osasunerako aktiboak daude, hau da, osasuna eta ongizatea mantentzeko eta sortzeko pertsonak, komunitateak eta herriek duten gaitasuna indartzen ahal duten baliabideak (salutogenesia).

→ [Ikus eskualdeko aktiboen mapa](#)

4. Adierazleen laburpena

Ondoko irudian agertzen dira, adierazle sorta baterako, eskualdeko balioak (puntu gorria) Nafarroako batez bestekoaren aldean (barra bertikala) eta Nafarroako eskualde oinarrikoen multzoaren aldera. Adierazleen deskribapen zehatzagorik nahi izanez gero ikus daitezke haien [banakako fitxak](#), Behatokiaren webgunean.

Adierazleen iturria: 1-2: Bikt. Mugimendu Nat.; 3: Zentsua; 4: Bikt. Aktiboaren Ink.; 5: Errenta Estat.; 6-8: Errolda; 10-12: Naf. Gazteen Ink.; 13: Bizi-Baldintzen Ink.; 14-15: Botika Prest.; 9, 16-19: Oin.Osasun Lag.; 20-21: Naf. Osasun Pub. eta Lan Osas. Inst.

Iruñeko eskualdeko adierazleak, Nafarroa 2000 zonifikazioaren arabera (NEI). Irudian adierazten diren balioen kopurua: 3., 4. eta 13. adierazleetan, 7; 10-12. adierazleetan, 6.

* Nabarmen desberdinak ($p < 0,05$) Nafarroako emaitzatik (bizimoduen, gaixotze-tasaren, osasun sistemaren eta heriotza-tasaren adierazleetarako egindako kontrastea).

1. Jaiotze-tasa gordinak (%); **2.** Urteko ugalkortasun-tasa berariazkoa (%) 14-19 urteko ametan; **3.** 2. graduako ikasketak burutu ez dituzten 20-24 urteko gazteen %; **4.** Langabetuen % biztanleria aktiboaren aldean, 4 hiruhilekoko batez bestekoa; **5.** Etxeko guztien errentaren baturak pobreziaaren atalasetik behera egiten duenean, halako etxeetan bizi diren pertsonen % (kontsumo unitate bakoitzeko urteko diru-sarreraren medianaren %30, pertsonen banaketa hartuta. Pobreziaaren atalasea, 2015ean: 5.150 €); **6.** ≥ 65 urteko pertsonen %, 15-64 urteko pertsona guztien aldera; **7 eta 8.** Bakarrik bizi diren ≥ 80 urteko pertsonen %, adin horretan familiaren etxebizitzetan bizi diren guztien aldea; **9.** 170-190 egunetara partez edo osotara amagandik edoskitzen duten bularreko haurren %; **10.** Ohiko jardueran nahiz aisialdian jarduerara fisiko urria edo batera egiten ez duten 14 - 29 urteko gazteen %; **11.** Azken 30 egunean kontsumo trinkoa edo betekada (*binge drinking*) egin duten 14-29 urteko gazteen % (4 EUE edo gehiago emakumeen artean, eta 5 EUE edo gehiago gizonezkoen artean, bi ordur); **12.** Egunero tabakoa kontsumitzen duten 14-29 urteko gazteen %; **13.** Egunero tabakoa kontsumitzen duten ≥ 15 urteko pertsonen %; **14 y 15.** Azken urtean, talde hauetarikoren bateko 3 ontzi gutxienez kontsumitu dituzten pertsonen tasa doituak: N50B antsiolitikoak, N05C hipnotikoak eta lasaigarriak eta/edo N06A antidepresiboak (T. gordinak: emakumezkoak 7,7 eta gizonezkoak 4,4); **16.** Obesitatearen prebalentzia doituak 0 - 5 urteko biztanlerian, OMEak haurren hazkunderako dituen patroien arabera definiturik (z-score $\geq +2$); **17.** 2 motako diabetesa duten ≥ 20 urteko pertsonen prebalentzia doituak (T. gordinak: 1,9); **18.** 2 motako diabetesa izanik, azken urtean hemoglobina glikosilatuaren neurketa (HbA1c) izan duen biztanleriaren %; **19.** Azken urtean hipertentsioa diagnostikatu eta tentsio arteriala neurtu zaion biztanleriaren %; **20 eta 21.** Pertsona bat egungo heriotza-tasaren arabera ustez biziko den batez besteko urte kopurua.